

Zpráva o šetření

ve věci stavby obecní kanalizace v k.ú. A.

A

Obsah podnětu

Na Kancelář veřejného ochránce práv se dne 6. 11. 2012 obrátila paní X. Y., bytem X., která požádala o prošetření postupu správních orgánů na úseku ochrany životního prostředí v souvislosti s řešením její stížnosti na stavbu obecní kanalizace, která byla podle tvrzení stěžovatelky bez jejího souhlasu vybudována na pozemku parc. č. PK. X v k.ú. A, který spoluvlastní.

Vyřízení podnětu jsem se na základě pověření veřejného ochránce práv JUDr. Pavla Varvařovského ujala já, neboť veřejný ochránce práv využil své možnosti dané mu ustanovením § 2 odst. 4 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, delegovat na mě některé oblasti své činnosti, do níž patří i oblast ochrany životního prostředí a stavebního řízení.

Z doručených podkladů vyplynulo, že se paní X.Y. snažila věc řešit prostřednictvím Magistrátu města České Budějovice, odboru ochrany životního prostředí (dále jen „vodoprávní úřad“), Krajského úřadu Jihočeského kraje, odboru životního prostředí, zemědělství a lesnictví (dále jen „krajský úřad“), a České inspekce životního prostředí, oblastního inspektorátu České Budějovice (dále jen „ČIŽP“). Odpovědi, které od zmíněných úřadů paní X.Y. obdržela, ale nepovažovala za dostatečné, proto se rozhodla obrátit na veřejného ochránce práv s žádostí o pomoc.

B

Skutková zjištění

Ve stručnosti si dovoluji shrnout, že vodoprávní úřad v odpovědi ze dne 15. 5. 2012¹ uvedl, že obec X. má vydané stavební povolení na čistírnu odpadních vod a stavbu kanalizačního sběrače, jejímž povolením nedošlo k zásahu do pozemků X a Y. Tyto pozemky byly dle vyjádření vodoprávního úřadu pouze sousedními pozemky předmětné stavby. Následně se stěžovatelka dopisem ze dne 17. 5. 2012 obrátila na ČIŽP se žádostí, aby obci X. zakázala vypouštět odpadní vody na její pozemek a současně poukázala na to, že oba kanalizační sběrače byly bez jejího souhlasu přivedeny na její pozemek parc. č. PK X. v k.ú. A. Na tento dopis odpověděla ČIŽP přípisem ze dne 7. 6. 2012, kde uvedla, že na základě provedení vodoprávního dozoru konaného dne 5. 6. 2012 bylo zjištěno, že veškeré vody z obce X. jsou svedeny jednotnou kanalizací ze dvou směrů – od severu vede stará kameninová kanalizace a od východu nová z PVC s vyvedením na hranici pozemku PK X. v k.ú. A. ve vlastnictví obce X. Předmětný kanalizační sběrač byl vybudován na základě stavebního povolení ze dne 15. 1. 2009,² jehož platnost byla prodloužena do 31. 12.

¹ Sp. zn.: OOŽP3597/2012/Stu

² Č. j.: OŽP 11425/08/Sn

2012 na základě rozhodnutí ze dne 1. 3. 2011.³ Rovněž krajský úřad ve svém přípisu ze dne 12. 9. 2012, jímž reagoval na podání stěžovatelky ze dne 18. 6. 2012, uvedl, že neshledal žádné důvody pro přijetí nápravných opatření, přičemž konstatoval, že se neprokázalo, že by stavba nové kanalizace byla dle tvrzení stěžovatelky vybudována na pozemku parc. č. PK X. v k.ú. A.

Stěžovatelka nicméně trvá na tom, že na předmětný pozemek parc. č. PK X. v k.ú. A., který je z jedné ideální poloviny v jejím vlastnictví, přivedla obec X. bez jejího vědomí dva kanalizační přivaděče, z nichž vypouštěla znečištěné (odpadní) vody přímo na její pozemek. Stěžovatelka dále uvádí, že koncem září 2012 byla v místě DNO VKV zbudována kanalizační šachta, kde byly obě potrubí spojeny a vyvedeny novým potrubím do několika desítek metrů vzdáleného Zborovského potoka. Odpadní vody jsou nyní odváděny do zmíněného potoka. Stěžovatelka píše, že bezprostředně po zbudování kanalizační šachty ji nechala zaměřit, aby nebyla žádná pochybnost, na kterém pozemku se nachází. Z pořizovaného geodetického zaměření zpracovaného Ing. M. K. dne 11. 10. 2012 vyplývá, že sběrná kanalizační šachta se nahází na pozemku parc. č. PK X., což je dle paní X. Y. důkaz o tom, že jde o stavbu nepovolenou a současně neoprávněnou, neboť k uvedené stavbě nedala souhlas.

Podle stěžovatelky sice již nedochází k vypouštění odpadních vod na její pozemek, ale nachází se tam nepovolená stavba. Obec X. sice na stavbu kanalizace povolení má, ale v rozporu s tímto povolením ji umístila do jiných pozemků, než vyplývá z výkresu situace navržené gravitační kanalizace zpracovaného Ing. L. Š. pro investora obec X. v lednu 2012.

Na základě shromážděných podkladů jsem se rozhodla zahájit v dané věci šetření dle ustanovení § 14 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů. Písemností ze dne 15. 11. 2012 jsem podle ustanovení § 15 odst. 2 písm. a), b) a c) zákona o veřejném ochránci práv, prostřednictvím primátora požádala příslušný vodoprávní úřad o stanovisko k námitce stěžovatelky týkající se umístění stavby kanalizace na jejím pozemku. Za účelem řádného prošetření věci jsem s odkazem na ustanovení § 15 odst. 2 písm. e) zákona o veřejném ochránci práv, požádala vodoprávní úřad o provedení vodoprávního dozoru na místě stavby, a to za účasti stěžovatelky, geodeta, který zpracoval předmětné zaměření stavby kanalizace, zástupce obce X. a zástupce ČIŽP. Dále jsem si vyžádala kopie stavebního povolení na předmětnou kanalizaci, včetně kopie výkresu situace stavby zachycujícího povolenou trasu kanalizace, včetně sběrných kanalizačních šachet, který je součástí ověřené projektové dokumentace stavby.

Dne 18. 12. 2012 jsem obdržela zprávu tajemníka Magistrátu města České Budějovice, jejíž přílohou bylo vyjádření vodoprávního úřadu obsahující závěry místního šetření provedeného dne 5. 12. 2012. Vodoprávní úřad na místním šetření zjistil, že stavba kanalizace je již částečně provedena, obec X. ještě nepožádala o kolaudaci stavby. Vodoprávní úřad při místním šetření upozornil zástupce obce X. na to, že z nové kanalizace může být po kolaudaci stavby vypouštěna pouze voda dešťová či předčištěná splašková odpadní voda.

Byla jsem seznámena s tím, že stěžovatelku na místním šetření zastupoval pan X.Y., který trval na odstranění stavby kanalizace na pozemku parc. č. PK X.

³ Č. j.: OŽP 721/2011/Sn

v k.ú. A., jehož vlastníkem je z jedné ideální poloviny obec a druhé ideální poloviny paní X.Y. Obec X. při místním šetření navrhla, aby byl pozemek rozdělen tak, že ta část pozemku, kde vede kanalizace, připadne obci a část, kde kanalizace nevede, připadne stěžovateli. Na místě stavby nejsou žádné vytyčovací body, které by určovaly hranice pozemků. Dále jsem byla seznámena s tím, že podle měřičského náčrtu Ing. K. D., předloženého obcí X., je šachta nové kanalizace na hranici pozemku. Pan J. K. předložil geometrické zaměření Ing. M. K. Vodoprávní úřad v této souvislosti zmínil, že v katastru obce X. nejsou zdigitalizované pozemky, kvalita bodů měření je 8 a odchylka měření může být až 2,64 m, proto může docházet k odchylkám v měření. V tuto chvíli proto nelze přesně určit, na kterém pozemku se kanalizační šachta nachází.

Vodoprávní úřad konstatoval, že mu byly předloženy 2 měřičské náčrty a každý se liší, proto navrhuje zaměřit pozemek parc. č. PK X. tak, aby byly zřejmé hranice. Na tomto zaměření by se měla podílet obec a paní X.Y. jako vlastníci předmětného pozemku a výsledné vytyčení by měli společně odsouhlasit. Dále vodoprávní úřad navrhl případnou dohodu o vypořádání spoluvlastnictví.

Dne 4. 1. 2013 mi byl doručen dopis paní X.Y., jímž mě informovala o průběhu výše zmíněného jednání ve věci stavby kanalizace, přičemž se současně ohradila proti popisu tohoto jednání, které je obsaženo v zápisu z jednání Zastupitelstva obce X. ze dne 6. 12. 2012, který mi rovněž zaslala. Paní X.Y. poukázala na to, že dle zápisu se předmět jednání týkal staré kanalizace, o staré kanalizaci se však jednalo pouze okrajově, hlavním bodem jednání byla nová kanalizace a zejména pak kanalizační šachta. K celé věci pak doplnila, že manžel trval na odklizení stavby, jak uvedl také v protokolu z ústního jednání.

S přihlédnutím k výsledkům provedeného vodoprávního dozoru jsem paní X.Y. ze dne 10. 1. 2013 požádala o doplnění jejího podnětu o informaci, zda a jak bude na návrh vodoprávního úřadu reagovat, a to zejména s přihlédnutím ke skutečnosti, že vodoprávnímu úřadu byly předloženy dva rozdílné měřičské náčrty. V této souvislosti byla paní X.Y. upozorněna na to, že záležitost majetkoprávního vypořádání mezi ní a obcí X. k pozemku parc. č. PK X. v k.ú. A. je věcí občanskoprávní, kde ochránce nemůže svou působnost uplatnit. Jinými slovy ochránce nemůže vstupovat do jednání mezi stěžovatelkou a obcí X. týkajících se uspořádání spoluvlastnických vztahů k předmětnému pozemku.

Dne 29. 1. 2013 jsem obdržela od paní X.Y. dopis, ve kterém mi sdělila, že v návaznosti na můj dopis kontaktovala Ing. K., jenž jí k celé věci poskytl své vyjádření, a to v e-mailu ze dne 24. 1. 2013, jehož kopii mi paní X.Y. poskytla. V uvedeném e-mailu Ing. K. odkazuje na kopii části dokumentace, kterou zpracovala Ing. D., a to geometrický plán č. 278-32/2011 pro vyznačení věcného břemene – právo vedení a údržby kanalizace. Na připojeném plánu je patrné (ohraňované) místo, které dokládá, že Ing. D. dovodila, že kanalizace vede až do pozemku stěžovatelky, a dle poznámky k bodu č. 9, ústí kanalizace do stoky. Tomu odpovídá také údaj v tabulce ke geometrickému plánu, z něhož vyplývá, že pozemek parc. č. PK X. má být dotčen věcným břemenem pro stavbu obecní kanalizace.

Pokud jde o záležitost umístění šachty, z odpovědi Ing. K. vyplývá, že je vedena diskuze o dvou šachtách. Z geometrického plánu zpracovaného Ing. D. vyplývá, že šachta označená č. 8 leží skutečně mimo pozemek stěžovatelky. Současně ale Ing. K. poukázal na to, že jím zaměřená „nová“ šachta (bod č. 1 jím

zpracovaného zaměření stavby) je téměř přesně v místě původního vyústění kanalizace (bod č. 9 v geometrickém plánu Ing. D.). Rozdíl obou bodů je dle vyjádření Ing. K. cca 37 cm, což je zanedbatelné a tato skutečnost nemůže mít zásadní vliv na to, že kanalizace vede po pozemku stěžovatelky.

S odkazem na výše uvedené vyjádření Ing. K. mi stěžovatelka sdělila, že starosta obce i vodoprávní úřad již od roku 2011 věděli, že její pozemek X. byl stavbou nové kanalizace dotčen a obec i přes tuto skutečnost ve stavbě pokračovala, čímž se dopustila správního deliktu. Současně paní X.Y. kritizovala vodoprávní úřad, že nevyhověl mé žádosti a nepřizval k místnímu šetření Ing. K. a zabránil tak tomu, aby došlo k odbornému posouzení věci. Svou odpověď uzavřela konstatováním, že obě zaměření (Ing. K. a Ing. D.) jsou stejná, a není proto důvod provádět další zaměření pozemku a kanalizační šachty.

C

Právní zhodnocení

Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, mi ukládá povinnost k ochraně osob před jednáním úřadů a dalších institucí uvedených v tomto zákoně, pokud je rozporu s právem, neodpovídá principům demokratického právního státu a dobré správy, jakož i před jejich nečinností, a tím přispívat k ochraně práv a svobod.

V daném případě musím nejprve poukázat na to, že mou snahou v rámci šetření tohoto případu bylo vytvořit prostor pro odborné zhodnocení věci za účasti všech stran, proto jsem navrhla, aby v rámci vodoprávního dozoru byla věc projednána za účasti stěžovatelky, obce, ČIŽP a geodeta Ing. K. S politováním musím konstatovat, že vodoprávní úřad mé žádosti v plném rozsahu nevyhověl, když Ing. K. k jednání nepřizval. Námitky vodoprávního úřadu, že neměl na jmenovaného geodeta potřebné kontakty, musím hodnotit jako liché, neboť přílohou mé výzvy k součinnosti byla kopie zaměření zpracovaného Ing. K., jejímž obsahem jsou veškeré kontakty na jmenovaného geodeta, a to včetně mobilního telefonu a e-mailu.⁴

Nepřizvání Ing. K. k předmětnému šetření hodnotím jako nedostatek v postupu vodoprávního úřadu, neboť mu nic nebránilo v tom, aby za účelem řádného objasnění věci jmenovaného geodeta oslovil a k jednání ho přizval. Za dané situace nemohu jednání vodoprávního úřadu hodnotit jako takové, které by bylo v souladu s principy dobré správy ani správního řádu, neboť výsledné zjištění nemůže být v souladu s ustanovením § 3 správního řádu, které správnímu úřadu ukládá zjistit takový stav věci, o němž nebudou důvodné pochybnosti.

Současně nemohu přijmout ani řešení zmíněné v odpovědi vodoprávního úřadu ze dne 6. 12. 2012, podle něhož by si měla obec společně se stěžovatelkou nechat zpracovat nové zaměření hranic pozemků. Jsem toho názoru, že podklady předložené stěžovatelkou potvrzují, že k zásahu do pozemku X. stavbou nové kanalizace došlo a je nyní povinností vodoprávního úřadu, aby vzniklou situaci vyhodnotil ve vazbě na vydané stavební povolení. Jinými slovy vodoprávní úřad musí na základě všech shromážděných podkladů sdělit jednoznačné stanovisko,

⁴ Paní X.Y. v dopisu ze dne 3. 1. 2013 mimo jiné zminila, že úřednice vodoprávního úřadu na dotaz jejího manžela, proč k jednání nepřizvali odborníka, např. Ing. K., sdělily, že na něj nemají kontakt.

zda stavba obecní kanalizace je provedena v souladu nebo v rozporu s vydaným stavebním povolením. Za účelem prokázání této skutečnosti by pak měl oslovit stavebníka, neboť je jeho povinností prokázat, že stavbu provedl v souladu s vydaným povolením a projektovou dokumentací. Paní K. dle mého soudu přednesla vodoprávnímu úřadu dostatek podkladů (důkazů) na podporu svých tvrzení a nyní neshledávám důvod pro to, aby vynakládala další finanční prostředky na zaměření hranice pozemku, k čemuž jí vodoprávní úřad nabádá.

V návaznosti na zjištění ve věci dodržení či nedodržení stavebního povolení a trasy stavby obecní kanalizace musí vodoprávní úřad rovněž vyhodnotit, zda je dán důvod pro zahájení řízení o správním deliktu s obcí X. ve věci provedení stavby v rozporu s vydaným stavebním povolením.

D **Závěr**

Celkově si dovoluji svá zjištění shrnout tak, že dosavadní zjištění vodoprávního úřadu považuji s odkazem na výše uvedené argumenty a podklady předložené stěžovatelkou za nedostatečné.

S přihlédnutím k výše uvedenému nemohu ve věci učinit jiný závěr než ten, že jsem v postupu Magistrátu města České Budějovice, vodoprávního úřadu, shledala nedostatky, které jsem popsala v předcházející části této zprávy. Je úkolem veřejného ochránce práv na zjištěná pochybení orgány veřejné správy upozornit, proto tak činím formou této zprávy.

V souladu s ustanovením § 18 odst. 1 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, proto vyzývám primátora města České Budějovice, aby se k obsahu a zjištěním ve zprávě uvedeným vyjádřil, a to ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení této zprávy. Tuto zprávu rovněž zasílám na vědomí paní X.Y., stěžovatelce.

Zpráva shrnuje poznatky z šetření, které budou po vyjádření dotčeného úřadu podkladem mého závěrečného stanoviska.

RNDr. Jitka Seitlová
zástupkyně veřejného ochránce práv